**Поліщук Л. М., старший викладач кафедри
здоров'я людини та цивільної безпеки
Муринська Н. А., магістр, біологічний факультет**
*Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
(м. Одеса, Україна)*
lubov_polishuk@ukr.net; murinskaan@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЯК ЗАПОРУКА ЗДОРОВОЇ НАЦІЇ

Здоров'язбережувальне середовище закладів освіти, в загальному розумінні – це дотримання санітарно-гігієнічних норм, повітряного та світлового режимів в усіх сферах організації життєдіяльності в навчальному закладі. Актуальним завданням – є навчити дітей турбуватись про власне здоров'я. Щоб дитина могла піклуватись про своє здоров'я та фізичний розвиток, потрібно в ній виробити свідоме ставлення до життя, як найважливішої людської цінності, пріоритету здоров'я. Необхідною умовою цього – є створення здоров'язбережувального середовища [4]. Метою роботи є теоретичне обґрунтування сучасних підходів до створення здоров'язбережувального освітнього середовища.

Робота навчально-виховного закладу, її ефективність повинна вимірюватися не тільки якістю освіти, але й безпекою та захищеністю школярів, піклуванням про їх стан здоров'я. Сьогодні, педагогів і батьків, надзвичайно хвилює питання, як допомогти дітям бути здоровими, сильними, витривалими. Адже, на жаль, несприятливі соціально-економічні умови сучасної України, важка екологічна ситуація, інформаційне перенасичення та інтенсифікація навчального процесу викликають тенденції до погіршення здоров'я дітей і учнівської молоді.

Здоров'я школярів особливо важливе. За оцінкою фахівців, приблизно 75% хвороб дорослих є наслідком умов життя в дитячі та юнацькі роки. Майже 90 % дітей, учнів, студентів мають відхилення в здоров'ї, а більше 50 % – незадовільну фізичну підготовку.

Встановлено, оскільки в школі основною формою організації навчального процесу є урок, його необхідно будувати на засадах здоров'язбережувальної та здоров'яформувальної педагогіки, технологічною основою якої є здоров'язбережувальні освітні технології [2]. Запропоновано критерії здоров'язбережувальної оцінки уроку, які передбачають спостереження за напрямами:

– організаційно-навчальний;
– оцінка санітарно-гігієнічних умов;
– хронометраж уроку;
– валеологічний, психологічний та методичний супровід;
– моніторинг групи ризику шкільної втомлюваності.

Одним із важливих елементів здоров'язбережувального супроводу навчального процесу є розклад уроків та організація уроку. Саме від цих елементів залежить рівень розумової працездатності, успішність та здоров'я учня [1].

Найбільш продуктивними й ефективними доцільно вважати ті педагогічні технології, які здатні спиратися на комплексний характер здоров'я; брати до уваги ті фактори, що впливають на здоров'я; враховувати вікові та індивідуальні особливості учнів; забезпечувати прийняття цілей і змісту політики закладу в галузі зміцнення здоров'я та формування здорового способу життя; контролювати дотримання правил, які несуть в собі здоров'язбережувальний і профілактичний зміст; постійно поліпшувати санітарно-гігієнічні умови освітнього закладу, матеріально-технічну та навчальну базу, соціально-психологічний клімат у колективі створювати згідно з вимогами сучасності; залучати учнів до планування діяльності та аналізу результатів виконаної роботи; обґрунтовувати умови

послідовності й наступності у реалізації технології; здійснювати періодичну оцінку ефективності технології; практикувати особистісно-орієнтований стиль викладання і взаємин з дітьми; взаємодіяти з засобами масової інформації – висвітлювати роботу освітніх закладів щодо виховання культури здоров'я [3].

Отже, розв'язання проблеми збереження і зміцнення здоров'я всіх учасників освітнього процесу в сучасних умовах інтенсифікації навчання можливе шляхом формування здоров'язбережувального простору. Здоров'язбережувальні технології навчання і виховання учнів мають забезпечити високий рівень психосоматичного здоров'я, розумової працездатності, формувати мотивацію до ведення здорового способу життя та виховувати високу культуру здоров'я. Функціонування здоров'язбережувального освітнього середовища у навчальному закладі дасть змогу здійснювати моніторинг показників індивідуального розвитку, прогнозувати можливі зміни здоров'я та проводити відповідні психолого-педагогічні, корегувальні, реабілітаційні заходи для забезпечення здоров'я всіх учасників навчально-виховного процесу освітнього закладу, буде запорукою здорової нації України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1.Ващенко О. Як створити школу сприяння здоров'ю. / О. Ващенко, С. Свириденко. – К.: Шк. світ, 2008. – 112 с.

2. Осадченко Т. Створення здоров'язбережувального середовища початкової школи: практич. порадник / Тетяна Осадченко // – Умань : ВПЦ «Візаві», 2016. – 234 с.

3. Поліщук Н. А. Здоров'язбережне освітнє середовище як умова фізичного, психічного і соціального здоров'я учасників навчально-виховного процесу / Н. А. Поліщук // Пед. пошук. – 2012. – № 3. – С. 25–30.

4. Сучасні підходи до створення здоров'язбережувального середовища дошкільного навчального закладу: матеріали обл. Інтернет-конф. – Черкаси: Вид-во ОІПОПП, 2016. – 70 с.